KLOKANŮV KUFR

KOMPLEXNÍ METODICKÁ POMŮCKA PRO PRÁCI S DĚTMI PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

LUŽÁNKY
středisko volného času • Brno

KLOKANŮV KUFR

PODĚKOVÁNÍ

Pomůcka KLOKANŮV KUFR vznikla v rámci projektu **„KLOKANŮV KUFR, komplexní metodika pro práci s dětmi a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v předškolním věku“ (číslo CZ.1.07/1.2.09/04.0024)**, který byl financován v rámci globálního grantu Jihomoravského kraje, Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (více na www.klokanuvkufr.cz).

Děkujeme autorkám Mgr. Jiřině Bednářové a PhDr. Vlastě Šmardové za inovativní návrh této pomůcky a lektorské vedení semináře pro pedagogy mateřských škol.

Děkujeme tímto Pedagogické poradně Brno za partnerství a spolupráci na tomto projektu, spoluorganizaci vzdělávací části a pilotního ověření pomůcky.

Děkujeme nakladatelskému domu Albatros – Media a.s., nakladatelství Edika za souhlas s využitím částí jimi vydané publikace DIAGNOSTIKA DÍTĚTE PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU. Nakladatelství Edika, člen skupiny Albatros – Media a.s., je oprávněným držitelem majetkových práv k publikaci DIAGNOSTIKA DÍTĚTE PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU autorek Mgr. Jiřiny Bednářové a PhDr. Vlasty Šmardové vydané vydavatelstvím ComputerPress v roce 2007. Tato publikace je součástí pomůcky KLOKANŮV KUFR.

OBSAH

PODĚKOVÁNÍ 2

KLOKANŮV KUFR 4

JAK KLOKAN KE SVÉMU KUFRU PŘIŠEL

VZNIK POMŮCKY KLOKANŮV KUFR

K ČEMU KLOKANŮV KUFR SLOUŽÍ

KOMPLEXNÍ POMŮCKA NEJEN PRO PŘEDŠKOLNÍ VĚK

DIAGNOSTICKÁ, KOMPENZAČNÍ, EDUKAČNÍ POMŮCKA

DIAGNOSTICKO - INTERVENČNÍ NÁSTROJ

METODICKÁ POMŮCKA

POUŽITÉ MATERIÁLY

KOMU JE KLOKANŮV KUFR URČEN 6

JAK S POMŮCKOU KLOKANŮV KUFR PRACOVAT 7

HODNOTICÍ ŠKÁLA: NEZVLÁDÁ - ZVLÁDÁ S DOPOMOCÍ - ZVLÁDÁ SAMOSTATNĚ

NÁVOD K POUŽITÍ 8

POKYNY KE SKLADOVÁNÍ A ÚDRŽBĚ

DALŠÍ ZÁZNAMOVÉ ARCHY

POKYNY PRO PŘÍPAD POŠKOZENÍ NEBO ZTRÁTY

KLOKANŮV KUFR OBSAHUJE: 9

BOX 1: ČERVENÝ 10

ZRAKOVÉ VNÍMÁNÍ A PAMĚŤ

MOTORIKA, GRAFOMOTORIKA A PAMĚŤ

BOX 2: MODRÝ 12

SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ A PAMĚŤ

ŘEČ

ZÁKLADNÍ MATEMATICKÉ PŘEDSTAVY

BOX 3: ZELENÝ 16

VNÍMÁNÍ ČASU

VNÍMÁNÍ PROSTORU

O AUTORECH 17

MGR. JIŘINA BEDNÁŘOVÁ

PHDR. VLASTA ŠMARDOVÁ

RICHARD ŠMARDA

LUŽÁNKY - STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU, BRNO, LIDICKÁ 50 18

KLOKANŮV KUFR

JAK KLOKAN KE SVÉMU KUFRU PŘIŠEL

Klokan je šikovné zvíře, které umí mnoho věcí. Navíc má výhodu - kapsu - kam si může schovat všechno, co ho zajímá. Třeba úkoly, které ještě neumí a potřebuje se je naučit, než půjde do školy. Jenže těch úkolů bylo zpočátku moc. Pořídil si na ně pro pořádek kufr a ten nosí stále s sebou. Jednotlivé úkoly vytahuje a jeden po druhém je zdolává. Děti, které s KLOKANEM a jeho KUFREM kamarádí, se krůček po krůčku učí přesně to, co potřebují. Výsledkem může být významný skok v jejich vývoji.

VZNIK POMŮCKY KLOKANŮV KUFR

Historie této pomůcky začíná již před publikováním knihy „Diagnostika dítěte předškolního věku" Mgr. J. Bednářovou a PhDr. V. Šmardovou. V devadesátých letech minulého století začaly autorky vytvářet systém, který by vystihl, jak konkrétní dítě zvládá nejrůznější úkoly, a tak objasnil, v které oblasti je dítě „silné" a kde jde o oslabení či opoždění vývoje. V roce 2000 začaly autorky tuto metodiku a systém práce přednášet na půdě PPP v Brně. Postupně vznikla potřeba kvalitních ilustrací ke konkrétním úkolům a nakonec vyšla v nakladatelství ComputerPress zmíněná kniha, která si rychle získala uznání širší pedagogické veřejnosti.

Pomůcka KLOKANŮV KUFR vznikla zdola z praktické potřeby pomoci dětem a z přání, aby se učitelé mateřských škol, rodiče dětí i další odborníci nemuseli zabývat v takové míře „vyráběním pomůcek" a měli více času pro práci s dětmi. KLOKANŮV KUFR vznikl ve spolupráci s autorkami, převádí knihu do konkrétních pomůcek a na mnohých místech rozšiřuje. V pilotní verzi projektu 2012-2013 financovaném Jihomoravským krajem (více na www.klokanuvkufr.cz) šlo o sadu šesti dřevěných kufříků ve velkém textilním kufru, v inovované verzi jsme zohlednili připomínky našich uživatelů. Aktuální KLOKANŮV KUFR svůj obsah zhutnil a doplnil, zpřehlednili jsme jej dělícími kartami s natištěnými instrukcemi. Všechny pomůcky jsou umístěny v pojízdné skříňce, která může najít své místo v mnoha pracovnách, třídách a ambulancích.

K ČEMU KLOKANŮV KUFR SLOUŽÍ

KLOKANŮV KUFR plní několik funkci zároveň:

Komplexní pomůcka nejen pro předškolní věk

Poskytuje přehled o deseti oblastech vývoje předškoláka a zároveň nabízí pomůcky k jejich stimulaci. Pro přehlednost a lepší orientaci uvádí i obvyklý věk, respektive věkové rozmezí, ve kterém většina dětí úkol zvládá. U konkrétního dítěte lze pomůcku využít i v pozdějším věku, zasahuje tak nepochybně i do počátku školní docházky. V oblasti péče o handicapované či nemocné dospělé může cíleně pomoci podle aktuálních potřeb a úvahy pečujících osob.

Dynamický systém diagnostiky

KLOKANŮV KUFR je založen na těchto základních principech:

- **Vzájemná propojenost a podmíněnost.** Vždy budeme mít na zřeteli, že jednotlivé funkce nejsou izolované, že na každé činnosti se podílí funkcí více, vzájemně se ovlivňují a podporují. Oslabení jedné oblasti se často promítne do oblastí dalších.

- **Časovost** znamená, že schopnost, dovednost nastupuje, resp. dítě k ní obvykle dozraje v určitém věku, lépe řečeno ve věkovém rozmezí. Vývoj jedince je individuální, každé dítě je jiné a ve vyzrávání jednotlivých oblastí může být značný rozdíl; děti se odlišují v tom, že jinak reagují na podněty, jinak získávají zkušenosti, jinak nabývají dovednosti, vědomosti. Věkové hranice uvádíme pro orientaci, jak by měl vývoj přibližně probíhat; k čemu by dítě v daném věkovém rozmezí mělo dospět.
- **Posloupnost** znamená, že se daná schopnost, dovednost rozvíjí po krocích, postupně a v návaznosti od snazší po obtížnější, od jednodušší po složitější. Je nutno pracovat na úrovni, kde se dítě právě nachází, nehledě na fyziologický věk a představu dospělých, kde by se nacházet mělo. Najít tento výchozí bod i následný postup nám může pomoci předkládaná diagnostika.
- **Stanovení výchozího a následného bodu stimulace** nebo reedukace u dětí, které jsou vzhledem k vrstevníkům v některé oblasti méně vyzrálé či opožděné; ujasnění silných stránek, podněcování nadání, podpora talentu.
- **Důraz na „zvládá s dopomocí".** Každá sledovaná oblast je rozdělena do několika položek. Stupeň rozvoje jednotlivých schopností a dovedností sledujeme na škále: „nezvládá - zvládá s dopomocí - zvládá samostatně". Dítě úkol „nezvládá", když činnost neplní ani s podporou, úkol je aktuálně nad jeho možnostmi; popisované chování není v dané chvíli v jeho repertoáru. Dítě „zvládá samostatně", pokud po vysvětlení správně splní úkol, vykoná požadovanou činnost; popisované chování je v běžném repertoáru dítěte. Mezi těmito póly je však široká dynamicky měnící se škála, kdy dítě úkol „zvládá s dopomocí". Dítě v tomto případě potřebuje opakované, eventuálně další vysvětlení, delší zácvik, zjednodušení; obecně potřebuje dopomoc, větší podporu od dospělého při vykonávání úkolu. V tomto systému nejde o pouhé stanovení aktuálního stavu a případné opakování diagnostiky s odstupem několika měsíců. Jde tu především o hledání toho konkrétního způsobu dopomoci, kterou dítě potřebuje, aby pochopilo zadání, zkoušelo najít správné řešení a nakonec si tak dovednost osvojilo.

Diagnostická, kompenzační, edukační pomůcka

Pomocí KLOKANOVA KUFRU je možné zjistit, jaké úkoly dítě zvládá či nezvládá a pak je možné hledat konkrétní dopomoc pro zvládnutí úkolů následujících. Cíleně zaměřenou aktivitou lze dítěti kompenzovat handicapy v jednotlivých oblastech, edukovat či reedukovat konkrétní dovednost. Tento systém záměrně neodděluje diagnostiku od další péče o dítě. K ověření, zda si dítě danou dovednost osvojilo, je možné využít rozšiřujících úkolů i jiných materiálů vhodných pro konkrétní oblast.

Diagnosticko – intervenční nástroj

Autorky této pomůcky pojímají diagnostiku jako dynamický a otevřený nástroj. Z mnohaleté praxe na půdě Pedagogicko-psychologické poradny v Brně mají ověřeno, že možnost spolupráce mezi mateřskou školou, rodiči a poradenským pracovištěm přináší tolik benefitů, že daleko předčí výhody osamocené diagnostiky uzavřené pohledu zvenčí. Rodiče se zde stávají součástí okruhu lidí a institucí, které chtějí jejich dítěti efektivně pomoci. Pomocí KLOKANOVA KUFRU je možné zjistit aktuální stav dovedností dítěte a zároveň je okamžitě začít i navozovat, rozvíjet a upevňovat.

Metodická pomůcka

KLOKANŮV KUFR je vystavěn jako komplexní odpověď na otázku „Jak s dítětem pracovat?". Uživatel tu nachází přehledné členění do oblastí a podoblastí, posloupně zpracované úkoly mapující vývoj dítěte v každé z nich i jasný způsob vyhodnocení. Zároveň na mnoha příkladech rozšíření vede pedagoga či rodiče k postupu, jak lze u daného úkolu zvýšit jeho náročnost či naopak zjednodušit tak, aby snáze dítěti úkol navodil (rozšíření: karty a pomůcky s barevným podtiskem označení úkolu).

POUŽITÉ MATERIÁLY

Veškeré materiály i jejich provedení bylo testováno s ohledem na uživatelskou skupinu dětí 3-6 let. Testování prokázalo, že celá pomůcka vyhovuje normě EN 71 o bezpečnosti hraček z hlediska užitých chemických látek i mechanických vlastností výrobku (dále viz Prohlášení o shodě).

Klokanův kufr je vyroben z těchto hlavních materiálů:

- **Bukový masiv nebo kvalitná březová překližka**, která se neštípe a neláme. Je tak zaručena vysoká trvanlivost pomůcky.
- **Karton s ochrannou laminací** – tvrdý matný papír s matovou laminační vrstvou. Matové provední minimalizuje odlesky umělého osvětlení. Karty nejsou řezány, ale vysekávány pomocí raznic s kulatými rohy pro zvýšenou bezpečnost dětí.
- **Transparentní fólie** (kapsy na vkládačky) je vyrobena z plastu s minimálním obsahem ftalátů.
- **Laky a barvy**, které vyhovují aktuálně platné normě EN 71 o bezpečnosti hraček.

KOMU JE KLOKANŮV KUFR URČEN

- pedagogům a pedagogickým asistentům mateřských a základních škol;
- logopedům, speciálním pedagogům, psychologům, odborníkům v pedagogicko-psychologických poradnách a speciálně-pedagogických centrech, ve stacionářích;
- rodičovské veřejnosti;
- obecně všem, kteří se zabývají vývojem předškolního dítěte a s dětmi pracují.

MATEŘSKÉ ŠKOLY mají podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání akceptovat přirozená vývojová specifika dětí předškolního věku; umožňovat jim rozvoj a vzdělávání v rozsahu jejich individuálních možností a potřeb; zaměřit se na vytváření klíčových kompetencí dosažitelných v etapě předškolního vzdělávání; vytvářet předpoklady pro pokračování ve vzdělávání. Předškolní vzdělávání má plnit i úkol diagnostický, zejména ve vztahu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Podmínkou praktického naplnění předchozích tezí je dítě poznat, orientovat se v jeho vývoji. **KLOKANŮV KUFR je pomůckou, prostředkem „rozpoznávání dítěte"**, jeho schopností, dovedností, způsobů chování, jeho silných i slabších stránek, a to jak v rámci individuálního vývoje, tak i ve srovnání s vrstevníky. Pomáhá vytvořit si komplexní a přehledný obraz o vývoji dítěte v delším časovém úseku (v rozmezí 3 až 6 let). Takto získané poznatky se poté stanou i podkladem pro podporu rozvoje dítěte s ohledem na jeho aktuální úroveň, individuální možnosti a potřeby. KLOKANŮV KUFR tedy slouží nejen k diagnostice, ale také ke stimulaci či reedukaci. Správná a včasná diagnostika a na jejím základě poskytované

přiměřené podněty (co do kvality a kvantity) příznivě ovlivní nejen vývoj dítěte, ale zároveň jsou i prevencí. Včasná pomoc je vždy lepší a účinnější, než hledání řešení již výraznějšího problému, a to zejména s ohledem na budoucí zahájení školní docházky.

LOGOPEDICKÉ TŘÍDY mohou kufr využívat stejně jako běžné třídy mateřských škol. Díky komplexnosti podnětů a velkému množství názorných materiálů (obrázků, dřevěných pomůcek) je KLOKANŮV KUFR **optimálním nástrojem pro rozvoj řeči.** Umožňuje pracovat s podporou názoru (to je u dětí s obtížemi v řeči velice důležité) a současně rozvíjet i dílčí oblasti, s nimiž vývoj řeči úzce souvisí (např. motorické schopnosti včetně grafomotoriky, vizuomotoriky, všechny kvality vnímání). Veškeré materiály lze využít k rozvoji pasivní a aktivní slovní zásoby, verbálně-logického myšlení, vyjadřovací obratnosti a pohotovosti.

ZÁKLADNÍ ŠKOLY mohou položky pro věk 5 až 6 let využít **při posuzování školní zralosti v rámci zápisu** i při výuce na počátku zahájení školní docházky. V KLOKANOVĚ KUFRU také získají **podpůrný materiál, metodiku pro stimulaci dětí v přípravných ročnících, dětí individuálně integrovaných** se speciálními vzdělávacími potřebami.

ZÁKLADNÍ ŠKOLY PRAKTICKÉ mohou pracovat s pomůckou obdobně jako školy mateřské a běžné základní. Vkládačky a další manipulační předměty pak mohou sloužit i **přímo ve výuce ke skupinovým činnostem, k názorným ukázkám prováděných činností a podpoře rozvoje správného vyjadřování.**

SPECIÁLNÍ ŠKOLY zúročí náměty z KLOKANOVA KUFRU přímo při **reedukaci oslabené oblasti (smyslového handicapu).** V případech, kdy dítě běžnou náročnost úkolů nezvládá, pedagogové dobře uplatní jejich zjednodušené varianty.

Ať už KLOKANŮV KUFR najde své uplatnění kdekoliv, vždy bude ku prospěchu věci postupovat **systematicky, respektovat doporučenou posloupnost a mnohostrannost vývoje.** O výsledcích je vhodné vést **písemné záznamy tak podrobně**, jak to aktuální situace bude vyžadovat.

Přejeme vám i naší pomůcce, ať se vám v práci daří!

JAK S POMŮCKOU KLOKANŮV KUFR PRACOVAT

Aby dítě kvalitně spolupracovalo, je třeba vytvořit mu vhodné podmínky; doporučujeme proto dodržovat několik základních zásad:

- **Dítě by mělo být ve fyzické pohodě,** měly by být uspokojeny jeho fyziologické potřeby.
- Před započetím práce je třeba s dítětem **navodit dobrý kontakt,** aby se cítilo bezpečně, jistě a bylo motivováno ke spolupráci.
- Vždy musíme dbát na **dostatečné vysvětlení úkolu a ověřit si, zda dítě zadání rozumí.**
- Také je třeba **odhadnout vhodnou míru obtížnosti** pro konkrétní dítě; některé děti potřebují delší zácvik na jednodušších úkolech, u jiných můžeme zvolit vyšší obtížnost (setrvání u příliš jednoduchých úkolů by pro ně mohlo být demotivující).

- V rychlosti plnění úkolu **se podřizujeme osobnímu (pracovnímu) tempu dítěte.**
- **Snažíme se, aby se dítě na práci soustředilo;** u méně vytrvalých dětí, které se snadno rozptylují, je vhodné pracovat v kratších časových úsecích; pokud dítě projevuje známky únavy a zvýšeného motorického neklidu, raději práci dočasně přerušíme nebo zcela ukončíme.
- **Nešetříme úsměvem, oceněním,** protože pro většinu dětí je pozitivní zpětná vazba motivující, a to nejen v danou chvíli, ale i pro příští práci.

HODNOTICÍ ŠKÁLA: NEZVLÁDÁ - ZVLÁDÁ S DOPOMOCÍ - ZVLÁDÁ SAMOSTATNĚ

Každá sledovaná oblast je rozdělena do několika položek. Stupeň rozvoje jednotlivých schopností a dovedností sledujeme na škále: nezvládá - zvládá s dopomocí - zvládá samostatně. Jak těmto pojmům rozumět?

- „Nezvládá" – dítě úkol, činnost neplní ani s podporou, je nyní nad jeho možnosti; popisované chování aktuálně není v jeho repertoáru.
- „Zvládá s dopomocí"- dítě potřebuje opakované, eventuálně další vysvětlení, delší zácvik, zjednodušení; obecně potřebuje dopomoc, větší podporu od dospělého při vykonávání úkolu, činnosti, při uplatnění v položce popsaného chování.
- „Zvládá samostatně"- po vysvětlení správně splní úkol, vykoná požadovanou činnost; popisované chování je v běžném repertoáru dítěte.

NÁVOD K POUŽITÍ

VAROVÁNÍ! NENÍ URČENO DĚTEM DO 3 LET!
Obsahuje malé části.
Chraňte před ohněm, slunečním zářením a ostrými předměty.

Diagnostické karty i manipulační předměty neslouží ke hraní, zamezte jejich použití jiným než popsaným způsobem. Děti s nimi mohou manipulovat pouze pod dohledem dospělého.

Pomůcky ukládejte na určená místa. Skříňku s pomůckami zamykejte, kolečka zajistěte proti posunu.

- Metodická pomůcka je určena k použití dospělou osobou řádně poučenou o jejím využití. Dítěti od 3 let je možné předložit materiály vždy jen jednoho úkolu pod přímým dozorem zodpovědné osoby a za podmínek, které umožňují bezpečnou individuální práci s dítětem.
- Didaktickou pomůcku užívá pedagog pro názornou práci s dítětem předškolního věku - slouží ke komplexní dynamické diagnostice, edukaci a reedukaci. S každou součástí pracuje pedagog podle uvedených instrukcí, dle své úvahy a zkušenosti může instrukce měnit a přizpůsobovat dítěti a aktuální situaci.

Pokyny ke skladování a údržbě

Skříňku a veškeré její součásti skladujte na čistém suchém místě, v dostatečné vzdálenosti od zdrojů tepla - minimálně 1 m, při teplotě 5 – 25 °C a relativní vlhkosti max. 65 %.

Skříňka by měla být skladována a zabezpečena tak, aby děti bez dohledu dospělé osoby neměly k pomůckám přístup. Je zakázáno skladovat pomůcky spolu s olejem, kyselinami, snadno hořlavými kapalinami a chemickými prostředky. Skladované pomůcky je třeba chránit před slunečními paprsky, aby se co nejvíce zabránilo barevným změnám povrchového materiálu.

- Skříňka by měla být skladována samostatně, nezatěžována dalšími materiály.
- Dřevěné boxy lze skladovat vždy jen naležato bez zátěže jiným materiálem. Jinak může dojít k nežádoucímu sesypání pomůcek či poškození boxu.
- Konkrétní pomůcky by měly být skladovány na vyhrazeném místě v příslušném boxu.

Čištění skříňky, dřevěných boxů, dřevěných částí i kartiček se provádí houbou namočenou v roztoku vody a běžného saponátu, poté je vhodné povrchy otřít houbou namočenou v čisté vodě a čistým hadříkem vysušit. Dosouší se pouze ve stínu, na čistém povrchu. Papírové karty nenamáčet, otírat pouze suchým hadříkem.

DALŠÍ ZÁZNAMOVÉ ARCHY

Záznamové archy bude možné dokoupit, jsou baleny po 10 kusech. Obracejte se, prosím, na internetovou adresu **www.klokanuvkufr.cz** (případně **www.luzanky.cz**).

POKYNY PRO PŘÍPAD POŠKOZENÍ NEBO ZTRÁTY

V případě chybějící pomůcky či konkrétní karty, obracejte se, prosím, na adresu **www.klokanuvkufr.cz** (případně **www.luzanky.cz**). Specifikujte svou žádost podle popisu v seznamu součástí pomůcky. Konkrétní díl či kartu bude možné dokoupit v případě, že bude na skladě, popř. při následující výrobě KLOKANOVA KUFRU, což může trvat v řádu měsíců.

KLOKANŮV KUFR OBSAHUJE:

SEZNAM SOUČÁSTÍ:		POČET KUSŮ
Dřevěná uzamykatelná skříňka		1
Brožura KLOKANŮV KUFR		1
Diagnostika dítěte předškolního věku		1
Záznamový arch		10
Dřevěný box 1 (červený):	Zrakové vnímání a paměť Motorika, grafomotorika a paměť	1
Dřevěný box 2 (modrý):	Sluchové vnímání a paměť Řeč Základní matematické představy	1
Dřevěný box 3 (zelený):	Orientace v čase Orientace v prostoru	1

BOX 1: ČERVENÝ

ZRAKOVÉ VNÍMÁNÍ A PAMĚŤ

OZNAČENÍ ÚKOLU	K ÚKOLU NÁLEŽÍ	SPECIFIKACE KARET A DALŠÍCH ČÁSTÍ
Z 1-5	32 dřevěných kartiček	32 kartiček: 2 tm. modré, 2 sv. modré, 2 tm. fialové, 2 sv. fialové, 2 tm. červené, 2 sv. červené, 2 tm. oranžové, 2 sv. oranžové, 2 tm. žluté, 2 sv. žluté, 2 tm. zelené, 2 sv. zelené, 2 sv. růžové, 2 tm. růžové, 2 tm. hnědé, 2 sv. hnědé
Z 6-7	2x A4, 2x 5 dřevěných kartiček	A4 pískoviště: kytka, kyblíček, auto, lopatka, čepice ⊕ A4 moře: ryba, pták, lastura, amfora, mořská květina
Z 8	12 karet	6 karet: motýl, měsíc, banán, citron, čepice, ryba ⊕ 6 karet: had, lahev, rukavice, tužka, větvička, jablko
Z 9	16 karet	6 karet: kočka-šálek, medvěd-had, slunce-ryba, klíč-tužka, myš-kytka, hvězda-měsíc ⊜ 2 karty: mašinka-trubka, zvonek-motýl ⊖ 4 karty: pták-kytka, list-třešně, hrnek-lžíce, dům- židle ⊕ 4 karty: drak-květináč, nůžky-pila, slepice-hruška, kuře-brýle
Z 10	10 karet	4 karty: kytka-slunce-motýl, vidlička-nůž-lžíce, hruška-švestka-jablko, strom-čáp-želva ⊖ 2 karty: slunce-pták-mrak, veverka-strom-ježek, ⊕ 4 karty: motorka-auto-brusle, kohout-kuře-slepice, kyblík-lopatka, hrabičky, nůžky-pero-tužka
Z 11	3 A4, 15 karet	A4 překrývání tvarů, karty: trojúhelník, hvězda, šipka, kruh, měsíc) ⊖ A4 překrývání tvarů, karty: ovál, obdélník, kříž, trojúhelník, půlkruh ⊕ A4 překrývání tvarů, karty: pětiúhelník, půlkruh, hvězda, trojúhelník, křížek
Z 12	3 A4, 1 pomocná karta	A4 skleničky ⊕ A4 lišky ⊖ A4 hrnky + karta hrnek
Z 13	1 A4	A4 havrani
Z 14	3 A4, 1 pomocná karta	A4 pily ⊕ A4 sklenky s brčkem ⊖ A4 nůžky + karta nůžky
Z 15	3 A4, 1 pomocná karta	A4 klíčky ⊜ A4 myši ⊖ A4 měsíce + karta měsíc
Z 16	2 A4	A4 ptáčata ⊜ A4 auta
Z 17	1 A4	A4 míče

OZNAČENÍ ÚKOLU	K ÚKOLU NÁLEŽÍ	SPECIFIKACE KARET A DALŠÍCH ČÁSTÍ
Z 18	3 A4, 1 pomocná karta	A4 žlutí ptáci ⊕ A4 knoflíky ⊖ A4 zajíci v autech + karta zajíc v autě
Z 19	1 A4	A4 ovoce
Z 20	2 A4	A4 kaktusy ⊕ A4 modročervené šipky
Z 21	2 skládačky (2 díly), 2 karty, 1 rámeček	pomocný rámeček pro skládačky, skládačka, karta šnek ⊜ skládačka, karta klaun
Z 22	2 skládačky (4 díly), 2 karty	skládačka, karta ryba ⊜ skládačka, karta ryba v kádi
Z 23	2 skládačky (6 a 9 dílů), 2 karty, 2 puzzle (8 dílů), 2 předlohy, 1 rámeček	2 skládačky, 2 karty: kuře, myš ⊕ puzzle, dřevěná předloha: kluk + 8 dílů, pomocný rámeček pro puzzle ⊕ puzzle, dřevěná předloha: opice + 8 dílů
Z 24,25	3 skládačky (3 - 4 díly), 3 karty	3 skládačky, 3 karty: kruh, čtverec, trojúhelník
Z 26	1 A4	A4 dělené tvary
Z 28,29	6 karet	6 karet: mašinka, tulipán, buben, jablko, motýl, drak
Z 30	1 A4, 8 karet	A4 pět prvků, 8 karet: buřinka, kopretina, deštník, vidlička, žárovka, nůžky, padák s klíčem, žába
Z 31	1 A4, 6 karet	A4 šest prvků, 6 karet: kytka, tučňák, tužka, bota, slunce, ježek
Z 32	1 A4	A4 slon-auto-padák
Z 33	2 A4	A4 hruška-jablko-banán ⊜ A4 pilka-lopata-rýč

Legenda:
⊜ stejná úroveň ⊖ lehčí úroveň ⊕ těžší úroveň

MOTORIKA, GRAFOMOTORIKA A PAMĚŤ

OZNAČENÍ ÚKOLU	K ÚKOLU NÁLEŽÍ	SPECIFIKACE KARET A DALŠÍCH ČÁSTÍ
Mot 13	kolíčková deska, dřevěná krabička s 15 kolíčky	zasouvání kolíčků: destička s třemi řadami otvorů, krabička s 3 x 5 kolíčky ve třech barvách a průměrech (odstupňovány výškově)
	provlékačka	provlékačka s dřevěnou jehlou
	navlékací trn, dřevěná krabička s 32 korálky	navlékání korálků: navlékací dvojitý trn, krabička s korálky: 4 barvy po 8 kusech

Legenda:
⊜ stejná úroveň ⊖ lehčí úroveň ⊕ těžší úroveň

BOX 2: MODRÝ

SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ A PAMĚŤ

OZNAČENÍ ÚKOLU	K ÚKOLU NÁLEŽÍ	SPECIFIKACE KARET A DALŠÍCH ČÁSTÍ
S 5	3 karty	3 karty: hodinky-holínky, kráva-tráva, bota-nota
S 7	2 karty	2 karty: parník-perník, kapr-kopr
S 9	4 karty	4 karty: kosa-koza, bije-pije, kos-koš, buben-pupen
S 11	2 karty	2 karty: páni-paní, líže-lyže
S 13	2 karty	2 karty: nemá-němá, hrozny-hrozní
S 26,27	20 dřevěných karet	10 karet: hruška, tužka, míč, klíč, svetr, metr, les, pes, mrak, drak ⊜ 10 karet: opice, slepice, vidle, židle, liška, šiška, rak, prak, bobr, obr
S 28	20 karet	⊖ 20 karet: slon, vůz, luk, had, čert, mísa, kočka, koza, koláč, hřeben, cibule, jahoda, bačkory, krokodýl, formule, čokoláda, kukuřice, muchomůrka, rukavice, lokomotiva
S 29	20 karet	⊖ 20 karet: sýr, stůl, slunce, sáně, mašle, maliny, mamut, motyka, plot, panna, palička, pilník, ještěrka, jitrnice, jazyk, jablko, list, lavička, lopata, loutka
S 30	20 karet	⊖ 20 karet: koza, kůň, květina, koruna, klíč, tužka, trubka, terč, tučňák, tygr, růže, rádio, rohlík, ruka, rybník, zebra, zámek, zvon, zmije, zmrzlina
S 31	10 karet	⊖ 10 karet: pes, kos, cirkus, bič, meč, malíř, talíř, drak, šíp, zip
S 35	18 karet	6 karet: pes, pán, míč, dům, myš, hůl ⊜ 6 karet: les, cop, čáp, loď, koš, mák ⊕ 6 karet: kuře, vana, růže, zuby, boty, váha

Legenda:
⊜ stejná úroveň ⊖ lehčí úroveň ⊕ těžší úroveň

ŘEČ

OZNAČENÍ ÚKOLU	K ÚKOLU NÁLEŽÍ	SPECIFIKACE KARET A DALŠÍCH ČÁSTÍ
Ř 1	45 karet	45 karet: jahoda, auto, ruka, stůl, panenka, mimino, žába, kůň, tužka, opice, letadlo, rohlík, ryba, had, hrnek, banán, vidlička, talíř, lžíce, nůž, zajíc, loď, hodiny, paní, slon, klíč, židle, myš, pes, pusa, jablko, jazyk, květina, šála, míč, šaty, oko, strom, bota, noha, zuby, čepice, dům, bonbon, nos
Ř 2	24 karet	8 karet: hrnek, autobus, nůž, žehlička, bota, hřeben, postel, nůžky ⊜ 16 karet: sáňky, lžíce, sporák, věž, židle, koloběžka, míč, kartáček, svetr, klíč, letadlo, stavebnice, knížka, tužka, ručník, dům
Ř 3	24 karet	8 karet: plave, spí, češe, štěká, jí, kreslí, sedí, běží ⊜ 8 karet: cvičí, čte, pije, vysává, staví, stříhá, koupe se, obléká se ⊕ 8 karet: skáče, zpívá, hází, houpe se, zalévá, bruslí, žehlí, sáňkuje
Ř 8	6 karet	6 karet: učitelka, hasič, kuchař, zedník, doktor, řidič

OZNAČENÍ ÚKOLU	K ÚKOLU NÁLEŽÍ	SPECIFIKACE KARET A DALŠÍCH ČÁSTÍ
Ř 10	1 A4	A4 pouštění draků
Ř 12	12 karet	6 karet: studený-horký, krátký-dlouhý, malý-velký, vysoký-nízký, směje se-pláče, hodný-zlý ⊜ 6 karet: hubený-tlustý, prší-slunečno, nahoře-dole, bílá-černá, málo-hodně, obutý-bos
Ř 13	12 karet	12 karet: tričko, čepice, kalhoty, panenka, bábovičky, kostky, tříkolka, auto, kolo, koláč, jablko, banán
Ř 14	12 karet, 6 vkládaček (8 vkládacích tvarů)	12 karet: šaty, svetr, boty, slon, žába, pes, tulipán, růže, kopretina, párky, čokoláda, rohlík ⊜ 6 vkládaček po osmi vkládacích dřevěných kartičkách pečivo: bábovka, buchty, koláče, vánočka, chleba, perník, dort, rohlíky sportovní potřeby: fotbalový míč, lyže, kolo, brusle, ping-pong, tenis, sáňky, potápění nádobí:sklenice, vidlička, nůž, pánev, hrnec, talíř, hrneček, šálek s podšálkem nářadí:vidle, kladivo, zednická lžíce, kleště, pilka, lopata, zahradnické nůžky, sekera stromy:bříza, jabloň, smrk, borovice, topol, vrba, třešeň, hrušeň květiny: vlčí mák, karafiát, kopretina, chrpa, tulipán, růže, narcis, zvonek
Ř 15	12 karet	6 karet: pije, utírá, čistí zuby, umývá se, deštník, čepice s šálou a rukavicemi ⊜ 6 karet: odemyká, umývá, stojí na přechodu, jí, ošetřuje koleno, smrká
Ř 18	1 A4	A4 žlutý domek
Ř 19	16 karet	8 karet: smutný-veselá, starý-mladý, studená-teplé, čistá-špinavý, den-noc, sladký-kyselý, velký-malá, pomalý-rychlý ⊜ 8 karet: zavřené-otevřené, daleko-blízko, hřeje-studí, zima-teplo, tvrdý-měkký, nízko-vysoko, tiše-hlasitě, těžký-lehký
Ř 22	14 karet	4 série: šnek (3 karty), kluk na pískovišti (3 karty), chlapec se obléká (4 karty), paní jí jablko (4 karty)
Ř 24	36 karet	18 karet: ořezávátko, tužka, zámek, klíč, buben, paličky, nůž, vidlička, vejce, slepice, kladivo, hřebík, strom, list, hrnec, poklice, pes, bouda ⊜ 18 karet: kotě, kočka, kabát, zip, auto, silnice, ručník, mýdlo, pták, pírko, klika, dveře, kolo, helma, loď, jezero, bota, tkanička

OZNAČENÍ ÚKOLU	K ÚKOLU NÁLEŽÍ	SPECIFIKACE KARET A DALŠÍCH ČÁSTÍ
Ř 26	48 karet	48 karet: parník, auto, tramvaj, vrtulník, vlak, motorka, letadlo, trolejbus, opice, ježek, nosorožec, želva, had, klokan, krokodýl, myš, švestka, hrozny, jablko, třešně, hruška, pomeranč, meloun, banán, okurka, česnek, cibule, mrkev, rajče, ředkvičky, paprika, kedluben, punčocháče, kabát, bunda, rukavice, čepice, kalhoty, tričko, tepláky, jídelní stůl, stolička, postel, pracovní stůl, stůl, židle, skříň, komoda
Ř 28	8 karet	4 karty: kluk, holka, dům, běží ⊜ 4 karty: čarodějnice, jí, balon, křičí
Ř 29	15 karet	5 sérií po 3 kartách: královská koruna, koruna stromu, mince (koruna) pila, kluk, holka (zub) mimino, kohout, kohoutek (kohout) pán, pánvička, polévka (oko) dopis, kniha, list na stromě (list)
Ř 30	42 karet	12 karet: pán na letadle, slunce prší, letadlo labuť, jezdí po vodě, modré jablko, stůl s 3 nohami, pije obráceně, kohoutek nahoru, lije vedle, čte obráceně, řeže tupou stranou, budík na stromě 5 sérií po 3 kartách: a) pes a štěně, kočka a kotě, kočka a myš b) kluk jí lžící, kluk jí příborem, kluk s brčkem c) oblečená zimně, oblečená letně, oblečená napůl d) s deštníkem, v pláštěnce, s deštníkem na rameni e) kluk píše, kluk maluje, tužka obráceně ⊜ 5 sérií po 3 kartách: f) tygr, zebra, slon g) dveře s klikou, dveře s koulí, dveře bez kliky h) pouští draka, drží balónek, pouští saň i) pták, ryba, žába j) jablko, hruška, banán
Ř 35	16 karet	4 série po 2 kartách: auto + auta, dům + domy, pán + páni, panna + panny ⊜ 4 série po 2 kartách: pes + psi, motýl + motýli, vrtulník + vrtulníky, myš + myši
Ř 43	1 A4	A4 kreslený dopis

Legenda:
⊜ stejná úroveň ⊖ lehčí úroveň ⊕ těžší úroveň

ZÁKLADNÍ MATEMATICKÉ PŘEDSTAVY

OZNAČENÍ ÚKOLU	K ÚKOLU NÁLEŽÍ	SPECIFIKACE KARET A DALŠÍCH ČÁSTÍ
M 1,10	3 karty	1 karta: balony ⊜ 2 karty: psi, auta
M 2,9	3 karty	1 karta: bonbony ⊜ 2 karty: květiny, ptáci
M 4,11	3 karty	1 karta: pásky ⊜ 2 karty: nože, tužky
M 5	3 karty	1 karta: hrnce ⊜ 2 karty: domy, stromy
M 6,12	3 karty	1 karta: věže z kostek ⊜ 2 karty: boty, komíny
M 7	3 karty	1 karta: pytlíky kuliček ⊜ 2 karty: lahve, košíky
M 15	20 karet	5 sérií po 2 kartách: klobouky, třešně, trubky, draci, dudlíky ⊕ 5 sérií po 2 kartách: hrnky, kytky, auta, motýli, ptáci
M 18	2 karty, 8 dřevěných kartiček	2 karty: skříňka, talíř 8 kartiček: medvídek, auto, panna, kašpárek, bábovka, párky, jablko, hrozny
M 22	2 A4	1 A4 tulipány ⊕ 1A4 čtverce
M 24	28 dřevěných kartiček	28 kartiček: 2 velké červené čtverce, 3 malé červené čtverce, 3 velké červené kruhy, 2 malé červené kruhy, 2 červené „slunečnice“, 1 červená „chrpa“, 4 velké žluté čtverce, 2 malé žluté čtverce, 2 velké žluté kruhy, 4 malé žluté kruhy, 2 žluté „slunečnice“, 1 žlutá „chrpa“
M 25	3 dřevěné kartičky	3 kartičky: 3x topol
M 27	3 dřevěné kartičky	3 kartičky: 3x talíř s hrozny
M 29	5 dřevěných kartiček	5 kartiček: 5x trpaslík
M 36-9	4 dřevěné kartičky	3 kartičky: kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník

Legenda:
⊜ stejná úroveň ⊖ lehčí úroveň ⊕ těžší úroveň

BOX 3: ZELENÝ

VNÍMÁNÍ ČASU

OZNAČENÍ ÚKOLU	K ÚKOLU NÁLEŽÍ	SPECIFIKACE KARET A DALŠÍCH ČÁSTÍ
Č 1-5	6 karet	6 karet: ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, noc
Č 6,7	24 karet	3 série po 3 kartách: mimino-slečna-babička, stavba domu 1-2-3, klíčení-poupě-květina ⊜ 5 sérií po 3 kartách: kluk trhá třešně, děvče s krajícem, chlapec jí jablko, hořící svíce, větev hrušně
Č 10	4 karty, 4 vkládačky (8 vkládacích tvarů)	4 karty: jaro, léto, podzim, zima ⊕ 4 vkládačky: Jaro: sněženky, jehňátka, kočičky, sázení, hnízdo, kraslice, kuličky, housata Léto: koupání, cyklista, vodáctví, táborák, kombajn, tábor, jahody, louka Podzim: hrozny, listí, draci, barevný strom, mrkev, brambory, školák, déšť Zima: sáňkování, Mikuláš, krmelec, sněhulák, Vánoce, zasněženo, lyžování, bruslení

Legenda:
⊜ stejná úroveň ⊖ lehčí úroveň ⊕ těžší úroveň

VNÍMÁNÍ PROSTORU

OZNAČENÍ ÚKOLU	K ÚKOLU NÁLEŽÍ	SPECIFIKACE KARET A DALŠÍCH ČÁSTÍ
P 1,2,3	1 A4	A4 skříň s hračkami
P 4,5	1 A4	A4 dům s auty
P 7,8,10	1 A4, 2 vkládačky (5 a 7 vkládacích tvarů)	A4 zmrzlinář vkládačka zvířátka: pes, myš, lev, pták, zajíc ⊕ vkládačka domeček: černý, bílý, fialový, červený, žlutý, modrý, zelený
P 12,13	1 A4, vkládačka (9 vkládacích tvarů)	A4 člověče, nezlob se ⊕ vkládačka domeček se zvířátky: medvěd, husa, kráva, slon, žába, motýl, pes, opice, myš

Legenda:
⊜ stejná úroveň ⊖ lehčí úroveň ⊕ těžší úroveň
K více úkolům: trojdimenzionální domeček se dvěma figurkami

O AUTORECH

Mgr. Jiřina Bednářová

Mgr. Jiřina Bednářová pracuje v Pedagogicko-psychologické poradně Brno jako speciální pedagog. Věnuje se dětem předškolním i žákům základních a středních škol, vede edukativně-stimulační skupiny. Intenzivně přednáší o rozvoji vnímání předškolních dětí, školní zralosti a diagnostice dětí předškolního i školního věku, poruchách učení a jejich reedukaci. Vytvořila ucelenou řadu metodických materiálů pro děti předškolního a školního věku vycházejících v nakladatelstvích ComputerPress (nyní Edika), Dys-centrum Praha, PPP Brno.

www.pppbrno.cz

PhDr. Vlasta Šmardová

PhDr. Vlasta Šmardová vystudovala psychologii. V Pedagogicko-psychologické poradně Brno se věnuje dětem předškolního věku. Je spoluautorkou knih Diagnostika dítěte předškolního věku, Školní zralost, Rozvoj grafomotoriky. Vede edukativně-stimulační skupiny pro předškolní děti, přednáší v rámci akreditovaných programů o problematice vývoje a vzdělávání předškolních dětí.

www.pppbrno.cz

Richard Šmarda

Richard Šmarda absolvoval Střední uměleckoprůmyslovou školu v Brně. Ilustracemi doprovodil desítky titulů dětské literatury v nakladatelstvích Albatros, ComputerPress, Edika, Fragment, Pansofia, Portál, aj. Kromě ilustrační činnosti se autor věnuje volné tvorbě, kterou veřejnosti představil na mnoha kolektivních i samostatných výstavách v tuzemsku i zahraničí.

LUŽÁNKY – STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU, BRNO, LIDICKÁ 50

Realizátor projektu

www.luzanky.cz

LUŽÁNKY
středisko volného času • Brno

Středisko volného času Lužánky je krajským školským zařízením pro volnočasové aktivity i zájmové vzdělávání všech věkových a sociálních skupin. V sezóně 2013/2014 oslavují Lužánky již šedesát pět let svého trvání a jsou tak **nejstarším a zároveň největším zařízením svého druhu v České republice.** Zajišťují výchovnou, vzdělávací a rekreační činnost dětí, mladých lidí i dospělých – vytváří podmínky pro uspokojení zájmů v nejrůznějších oborech, od sportu po umělecké aktivity, od techniky a přírodních věd po společenskovědní obory.

SVČ Lužánky je pověřeno Radou Jihomoravského kraje **organizací všech postupových soutěží, přehlídek a předmětových olympiád na území celého Jihomoravského kraje.** Velmi úzce též spolupracuje s brněnskými vysokými školami, zejména s JAMU a Masarykovou univerzitou. SVČ Lužánky má oficiální **statut Fakultního zařízení Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.** Je akreditovanou vysílající a hostitelskou organizací pro Evropskou dobrovolnou službu a zastřešující organizací regionálního zastoupení programu Mládež v akci pro Jihomoravský a Zlínský kraj.

V současné době nabízíme svou činnost **na jedenácti pracovištích v Brně a okolí.** Kromě původní „kmenové" budovy na Lidické ulici v parku Lužánky, nabízíme svoji činnost též na Lesné, Kraví hoře, v Bohunicích, Starém a Novém Lískovci, Kohoutovicích, Žabovřeskách, Vinohradech a v Bílovicích nad Svitavou. Do výčtu zařaďme ještě technicko-hospodářská pracoviště na Slovinské ulici a na Hilleho, turistickou základnu Kozí Horka u Brněnské přehrady, rekreační středisko Lorien v Orlických horách a **nově i firemní mateřskou školu JMK.**

Ve více než 600 zájmových kroužcích a kurzech **každoročně** nalezne svůj program téměř **10 000 účastníků od předškolních dětí po dospělé.** V průběhu školního roku chystáme pro brněnskou veřejnost přes 400 nejrůznějších příležitostných akcí. Na našich pracovištích najdete i kluby, poradny a Miniškolku Maceška. Každé léto pořádáme téměř 200 prázdninových akcí od klasických a příměstských táborů až po kurzy pro dospělé. Širokou nabídku máme nachystanou také pro základní a střední školy – jedná se o výukové programy i kurzy pro pedagogy akreditované MŠMT. Každoročně tak projde Lužánkami přes 80 000 návštěvníků.

Od roku 2003 se Středisko volného času LUŽÁNKY téměř každý rok umisťuje **v anketě „Kdo hýbe Brnem-TOP 100 Brno" mezi stovkou nejvýznamnějších firem a organizací v Brně.**

LUŽÁNKY již několik let prostřednictvím projektů spolupracují s pedagogy vzdělávacích ústavů, zaměřených na práci s dětmi a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. V rámci těchto projektů probíhají výtvarné a keramické dílny, výukové programy pro mateřské i základní školy. V současné době nabízí LUŽÁNKY celkem **10 druhů výukových programů pro MŠ.**

Spoluprací s Pedagogicko-psychologickou poradnou Brno a vývojem pomůcky KLOKANŮV KUFR se naše nabídka pro předškolní děti se speciálními vzdělávacími potřebami rozšířila o nový rozměr.

KLOKANŮV KUFR

KOMPLEXNÍ METODICKÁ POMŮCKA

PRO PRÁCI S DĚTMI PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

Metodickou pomůcku vyrobilo a vydalo: LUŽÁNKY – středisko volného času, Brno, Lidická 50, Brno

www.luzanky.cz

Autorky: Jiřina Bednářová, Vlasta Šmardová

Ilustrace: Richard Šmarda

Technické řešení pomůcky: Kateřina Krajná

Grafická podoba: Michal Němec

Technická dokumentace pomůcky, certifikace: Kateřina Krajná

Metodickou pomůcku prověřil a certifikoval: Institut pro testování a certifikaci Zlín a.s. (viz údaje v Prohlášení o shodě).

www.klokanuvkufr.cz

CE

Varování! Není určeno dětem do 3 let! Obsahuje malé části.

KÓDOVÉ OZNAČENÍ VÝROBKU:

CE **KLOKANŮV KUFR**
201701

Lužánky – středisko volného času Brno,
příspěvková organizace
Lidická 1880/50, 658 12 Brno
www.klokanuvkufr.cz

WWW.KLOKANUVKUFR.CZ

výroba a distribuce:

LUŽÁNKY
středisko volného času • Brno

LUŽÁNKY – středisko volného času, Brno, Lidická 50, Brno

www.luzanky.cz